

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen
Vägnätsbyrå, I3

Närvarande
VT, HJ, AH-J, AH, FK, CW

Frånvarande
RH

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Christian Wikström
Christian Wikström

Protokollförare
Bro- och hamningenjör
Anders Sundblom
Anders Sundblom

Nr 1

Vägplan för Kumlinge färjfäste
ÅLR 2022/1950
7 I3

Beslut

Förslaget till vägplan i bilaga 1, I323P1, för om- och nybyggnad av hamn inklusive anslutande landsväg Kumlinge färjfäste, i Kumlinge kommun, fastställs enligt 25 § 2 mom. Landskapslag (1957:23) om allmänna vägar.

Det har inte inkommit några påpekanden på utställd vägplan varmed utställd vägplan fastställs.

Förslaget till vägplanen har varit utställd på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla www.regeringen.ax samt hos Kumlinge kommun. Annonsering om utställande av vägplan har gjorts i Ålandstidningen och Nya Åland.

Meddelande om att vägplanen fastställts delges den 19 januari 2023. Delgivning om beslutet finns på landskapsregeringens och kommunkansliets elektroniska anslagstavla.

Besvär kan anföras mot beslutet att fastställa vägplanen till högsta förvaltningsdomstolen enligt besväransvisning i bilaga 2, I323P1. Besvär ska vara domstolen tillhanda senast 30 dagar från delgivningsdagen. Delgivningsdagen är den tredje dagen efter att meddelandet anslagits.

Motivering

Fastställande av vägplan för lands- och bygdevägar samt ändring av vägplan ska enligt landskapsregeringens delegeringsbeslut göras i plenum. Innan fastställande ska landskapsregeringen i enlighet med 25 § 2 mom. landskapslag (1957:23) om allmänna

vägar höra vederbörande kommuns fullmäktige samt ägare av fastigheter och andra vilkas fördel eller rätt kan beröras av planen.

Bakgrund

Med anledning av att fartyg och färjfasten i skärgårdstrafiken är i behov av förnyelse behöver Kumlinge färjäste genomgå en större ombyggnad.

Befintliga konstruktioner för färjäste på Kumlinge är ursprungligen byggda ca 1970 och anpassade för fartyg som då trafikerade skärgården. Konstruktionerna är dessutom uttjänta och kräver en omfattande renovering.

Syftet med projektet är att få Kumlinge färjäste anpassat och säkert vid lastning och lossning av fartygen. Lasterna som tillåts på vägarna har ökat och färjfastena är idag inte anpassade för den trafik som trafikerar dem. Speciellt vid hög- och lågvatten är risken stor för person- och fordonsskador. Genom att inleda förnyande av färjfastena på linjen skulle dessa risker byggas bort.

Protokollets riktighet bestyrkes, Mariehamn 19 januari 2023

Anders Sundblom

Bro- och hamningenjör

7 13

Kumlinge kommun

Kumlinge kommunkansli
Kumlingevägen 323B
AX-22820 Kumlinge
kansli@kumlinge.ax

Vägplan med miljöberättelse

För om- och nybyggnad av hamn inklusive anslutande landsväg Kumlinge färjäste

1 Allmän orientering om projektet

Detta dokument omfattar Vägplan med miljöberättelse för om- och nybyggnad av färjfästen inklusive hamnplan och anslutande del av landsväg nr 800 i Kumlinge.

1.1 Planeringsförutsättningar

Ålands landskapsregering har låtit utreda tre alternativ till färjfästesplaceringar inför om- och nybyggnaden av Kumlinge färjfäste inklusive hamnområde. Ålands landskapsregering har även utrett trafikstyrning och logistik inom hamnområdet.

Svenska vägverkets publikation VGU 2012:181 används som grundläggande planeringsdirektiv för vägens geometriska och trafiksäkerhetsmässiga utformning. Landsvägens geometri har anpassats efter den ombyggda hamnplanens nya utrymmesdisponering. Svenska Trafikverkets publikationer TRVK Väg 2011:072 samt TRVR Väg 2011:073 används som grundläggande projekteringskrav- och råd vid detaljprojektering av vägens tekniska utformning.

1.2 Kultur-och fornminnesmiljö

Kulturbyrån vid Ålands landskapsregering har avgivit ett utlåtande gällande kulturmiljövärdena vid Kumlinge norra färjfäste på land och under vatten. Utlåtandet är daterat 1.11.2022.

I kulturbyråns utlåtande konstateras att de föreslagna åtgärderna för ombyggnad av Kumlinge norra färjfäste inte berör någon känd maritim fornlämning, samt att arbetet med ombyggnad av färjfästet kan utföras utan antikvarisk övervakning.

1.3 Naturmiljö

1.3.1 Utförd naturinventering under vatten

Naturinventering under vatten och naturvärdesbedömning för sjöbotten inom vägplaneområdets utbredning i vatten har utförts av Alleco Ab på uppdrag av Ålands landskapsregering. Resultatet av inventeringen redovisas i Allecos rapport nr 08/2019 daterad 22.07.2021.

Inventeringens mål var att inom området utföra naturvärdesbedömning av undervattensmiljön i anslutning till färjeläget, samt bedömning av vattenområdets lämplighet som lekområden för fisk. Bedömningen omfattar även ombyggnadsarbetenas påverkan på eventuellt upptäckta lekområden.

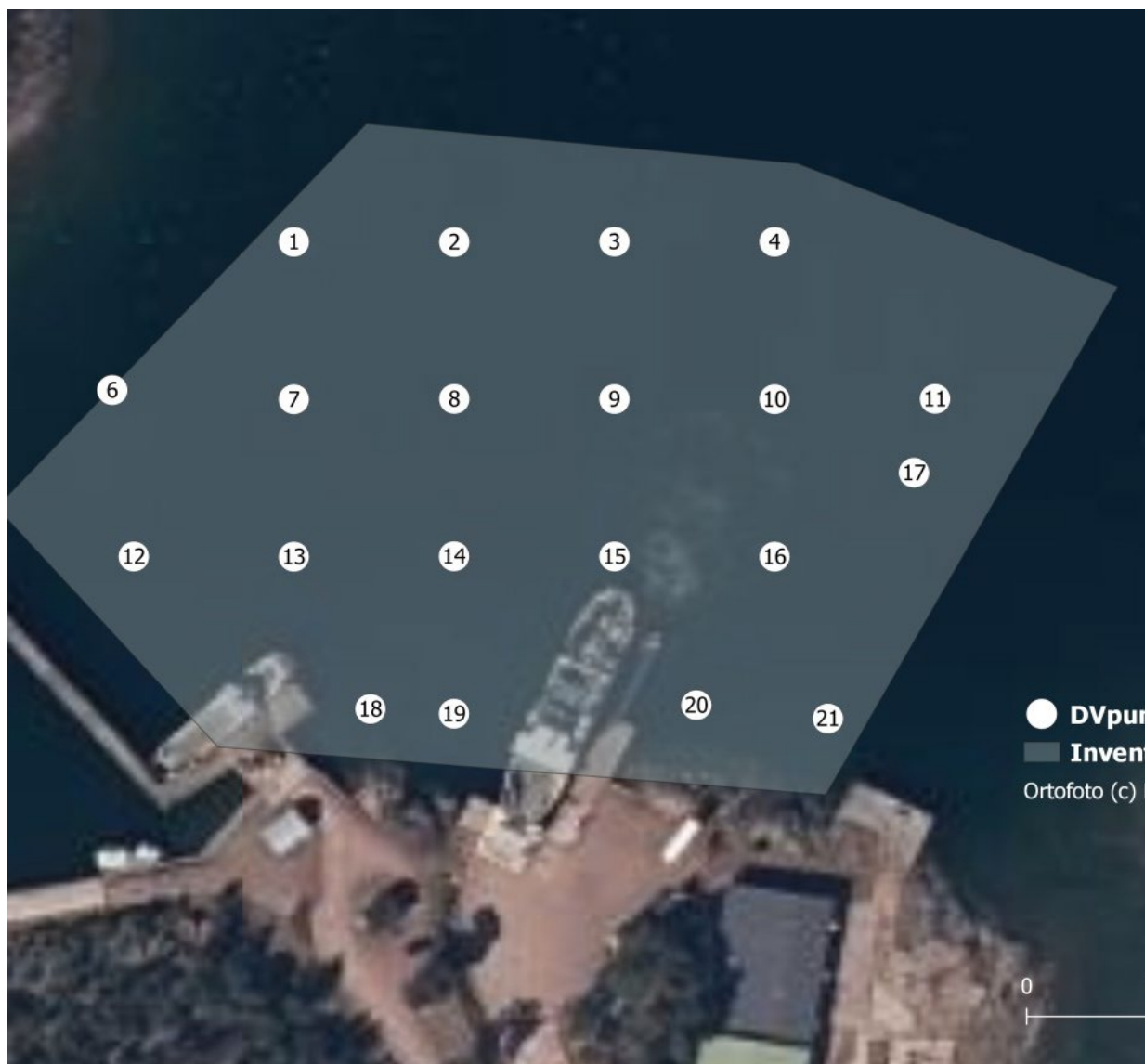

Bild 1, utdrag ur Allecos rapport, visande undersökningsområdet med drop-video undersökningspunkter.

1.3.2 Utlåtande miljöbyrån

Miljöbyrån vid Ålands landskapsregering har avgivit ett utlåtande gällande miljövärdena vid Kumlinge norra färjfäste baserat på vägplaneritningarna samt den av Alleco ab utförda naturinventeringsrapporten. Utlåtandet är daterat 29.9.2022.

1.4 Vattenmiljö

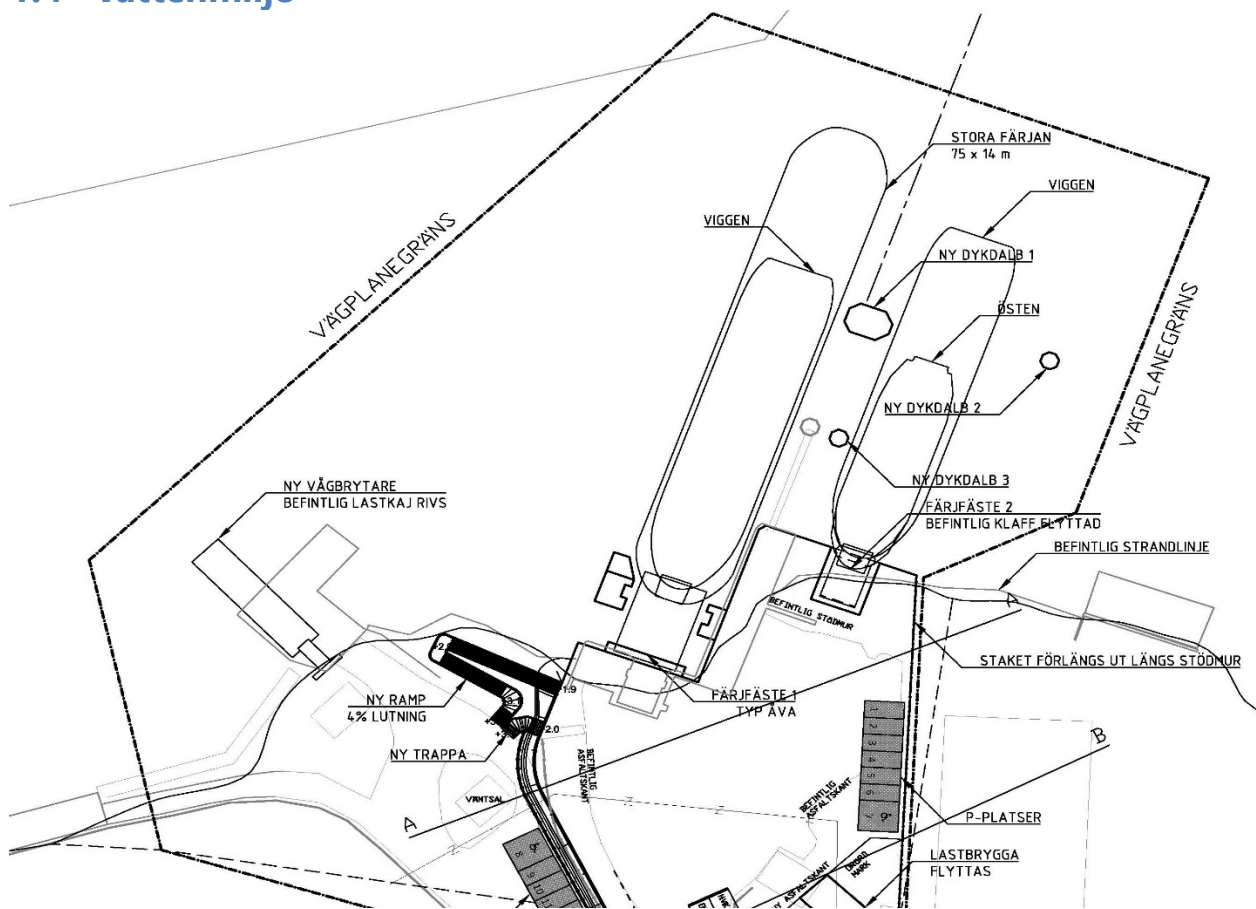

Bild 2: Nya planerade kajlinjer inklusive ny vågbrytare

I den fortsatta planeringen inför entreprenadskedet kommer åtgärder som medför minsta möjliga störning för vattenmiljön inom hamnområdet att beaktas. Åtgärder som kan bli aktuella i entreprenadskedet är exempelvis:

- Grumling kan begränsas genom exempelvis användning av skyddsgardiner eller andra avgränsande åtgärder och relevanta kontrollprogram.
- Förlust av habitat: För att begränsa de negativa effekterna i närområdet är det mycket viktigt att arbetet i vatten inte utförs under sommarhalvåret och att det utförs med största försiktighet.
- Utsläpp till vatten: Avloppsvatten och allt annat avfall tas omhand från byggskedets start så att inga utsläpp sker. Förberedande skyddsåtgärder och en handlingsplan bör finnas som snabbt och effektivt kan tillämpas för att minska effekter från eventuellt oförutsedda händelser, som till exempel ett utsläpp.

1.5 Buller

Den ombyggda hamnplanen med anslutande väg förväntas inte öka förekomsten av buller då trafikflödet till och från hamnen styrs av färjornas tidtabeller, vilket inte berörs i detta projekt.

2 Trafiksäkerheten

Färjefästets hamnplan samt den anslutande delen av landsväg nr 800 är i vägplaneförslaget kompletterad med en väntefil utöver den befintliga väntefil som finns på platsen idag. Den tillkommande väntefilen möjliggör att fordon med destination Enklinge separeras i en egen fil skild från väntefilen för fordon med destination Hummelvik eller Brändö. På så vis undviks konflikter mellan fordonsrörelser vid de tillfällen färjetrafik ankommer eller avgår från bägge färjklaffar vid samma tidpunkter.

En körfältsficka anläggs längs den nedre hamnplanens västra kant, för ankommande fordon som har behov av att stanna direkt efter ankomst med färja.

På den föreslagna hamnplanen ordnas två målade P-platsområden för personbilar. Placeringarna blir på den nedre hamnplanen längs den östra kanten i anslutning till lastbryggan, samt på hamnplanens övre del i anslutning till väntsalen. Totalt antal nya P-platser är femton, varav två av dessa reserveras som parkeringsplatser för rörelsehindrade.

Från den övre hamnplanen anläggs ett vägräcke framför parkeringsytan för att förhindra att fordon oavsiktligt kan köra ner på den nedre hamnplanen. Från hamnplanens övre del anläggs en tillgänglighetsanpassad ramp från väntsalsområdet till den nedre hamnplanen. Rampen förses med en lutning om 4 % samt ett viloplan för att möjliggöra användning med rullstol, barnvagn, och liknande. Rampen kompletteras av en intilliggande trappa. Ramp och trappa förses med räcken.

I projektet förnyas och uppdateras vägmärken för trafikinformation och -styrning samt belysning för hamnplan och väg, vilket ökar trafiksäkerheten och vägledningen i hamnområdet.

3 Vägteknisk beskrivning

Landsväg nr 800 har inom detta vägplaneområde en dimensioneringshastighet om 50 km/h. I projekteringen för vägplan har Ålands landskapsregering gjort bedömningen att nuvarande hastighetsbegränsning inte behöver ändras.

Landsväg nr 800 är idag byggd med en bredd om 6,5 meter, varav beläggingsbredden är 6,0 meter och vägrenar a' 0,25 meter. Vid övergången från väg till hamnplansområde anläggs fyra parallella körfält varav två är reserverade som väntefiler för färjeanlöp och två körfält för obehindrad dubbelriktad trafik ner till hamnplanen. Körfälten byggs med en bredd om 3,0 meter. Väntefilsområdet ansluts mot befintlig väg med en övergångssträcka om ca 15 meter där breddförändringen tas ut i en mjuk övergång.

3.1 Massor

I projektet råder ett visst massaunderskott. Bergkrossfraktioner för överbyggnadslager hamnplan och väg, fyllning mot färjefästeskonstruktioner samt jordmaterial för släntning av sidoområden väg och hamnplan måste tillföras projektet.

I projektet förekommer en mindre mängd bergschakt under befintlig väg samt i tidigare sprängd bergsida mot den övre delen av hamnplanen.

Material och fraktioner för nya överbyggnads- och fyllningslager för alla trafikerade ytor bestäms i detaljprojekteringsskedet.

3.2 Geoteknik

På land består undergrunden av bergbunden mark under hamnplan samt anslutande landsväg.

I vattenområdet där ny- och ombyggnation ska utföras har loding av sjöbotten samt geotekniska borrhningar i form av jord/bergsonderingar utförts enligt en fastställd borrhplan. Detta för att kunna bestämma grundläggning till fast bergbotten för de konstruktioner i och i anslutning till vatten som byggs i projektet.

3.3 Vägtrummor

Behov och placering av vägtrummor studeras vidare i detaljprojekteringsskedet.

4 Miljöpåverkan under byggnadstid

Under byggtiden kommer anläggningsarbeten och trafik med entreprenadmaskiner och transportfordon att orsaka störningar i form av intrång, buller, luftföroreningar, vibrationer och dammupprivning. Det finns även risk för utsläpp då det under byggtiden hanteras en rad ämnen som vid olycka eller spill kan förorena mark och vatten.

Lokalisering och utformning av platser för tankning, förvaring och annan hantering av större mängder miljökadliga ämnen och produkter ska planeras inför produktionsstart.

Inför upphandling av entreprenad ska krav på kvalitets- och miljöstyrning formuleras med beaktande av entreprenörens miljöarbete. Krav ska också ställas på entreprenören avseende absorptionsmedel och saneringsvätska vid händelse av oförutsedda utsläpp till mark eller vatten. Oljelänsar ska finnas tillgängliga vid samtliga vattenarbeten.

Byggplatsen ska organiseras så att all mark och vegetation utanför entreprenadområdet skyddas och inte används till etablering, upplag, med mera. Marken inom vägplaneområdet ska i möjligaste mån återställas när arbetena är färdiga. Under byggskedet ska skador på buskar och träd undvikas i möjligaste mån.

5 Rekreation

Projektet som omfattar ombyggnad av hamnplan med anslutande väg samt nya färjfasteskonstruktioner påverkar inte möjligheterna till rekreation jämfört med nuvarande trafiksituation.

6 Landskapsbilden

Då projektet till största delen utförs inom befintligt väg- och hamnområde påverkas inte landskapsbilden i någon nämnvärd omfattning. Hamnområdet kommer i och med ombyggnationen att upplevas som mer strukturerad och ha en förbättrad logistik för fordonstrafiken.

7 Kollektivtrafiken

Kollektivtrafikens förutsättningar förväntas inte förändras till följd av projektets genomförande.

8 Kostnadskalkyl

Kostnaden för projektet beräknas till 5 400 000 euro.

Mariehamn 21.11.2022

Ålands landskapsregering

KOORDINATSYSTEM: ETRS-GK20
HÖJDSYSTEM: N2000

TECKENFÖRKLARING

- Strandlinje
- - - Rällinje
- 35-404-1-14 Fastighetsbeteckning
- Ny hamnplan
- - - Vägplanegräns
- Vagräcke
- - - Elledning

Sektionerna A,B och C framgår på ritning 101T0901

BET	ÄNDRING AVSER	DATUM	SIGN
VÄGPLAN			
KUMLINGE FÄRFÄSTE OM- OCH NYBYGGNAD			
DEAB Konsult Karrbölevägen 16 AX-22150 JÖMALA Tfn +358 405 265 467 www.deab.ax		DEAB KONSULT	
UPPDRAG NR 3005	RITAD/KONSTRUERAD AV G.QVARNSTRÖM	HANDLÄGGARE D.ENGBLOM	
DATUM 2022.05.20	ANSVARIG D.ENGBLOM	HAMNPLAN	
ÖVERSIKT			
KUMLINGE KOMMUN, ÅLAND			
SKALA 1:1000	NUMMER 101T0201	BET	

Ålands
landschaftsregering

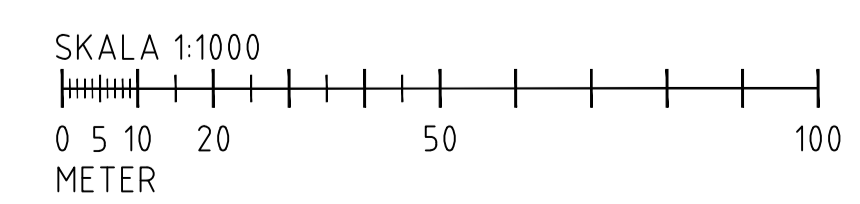
PB 1060, AX-22111 MARIEHAMN
Tel: 018-25000
www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer

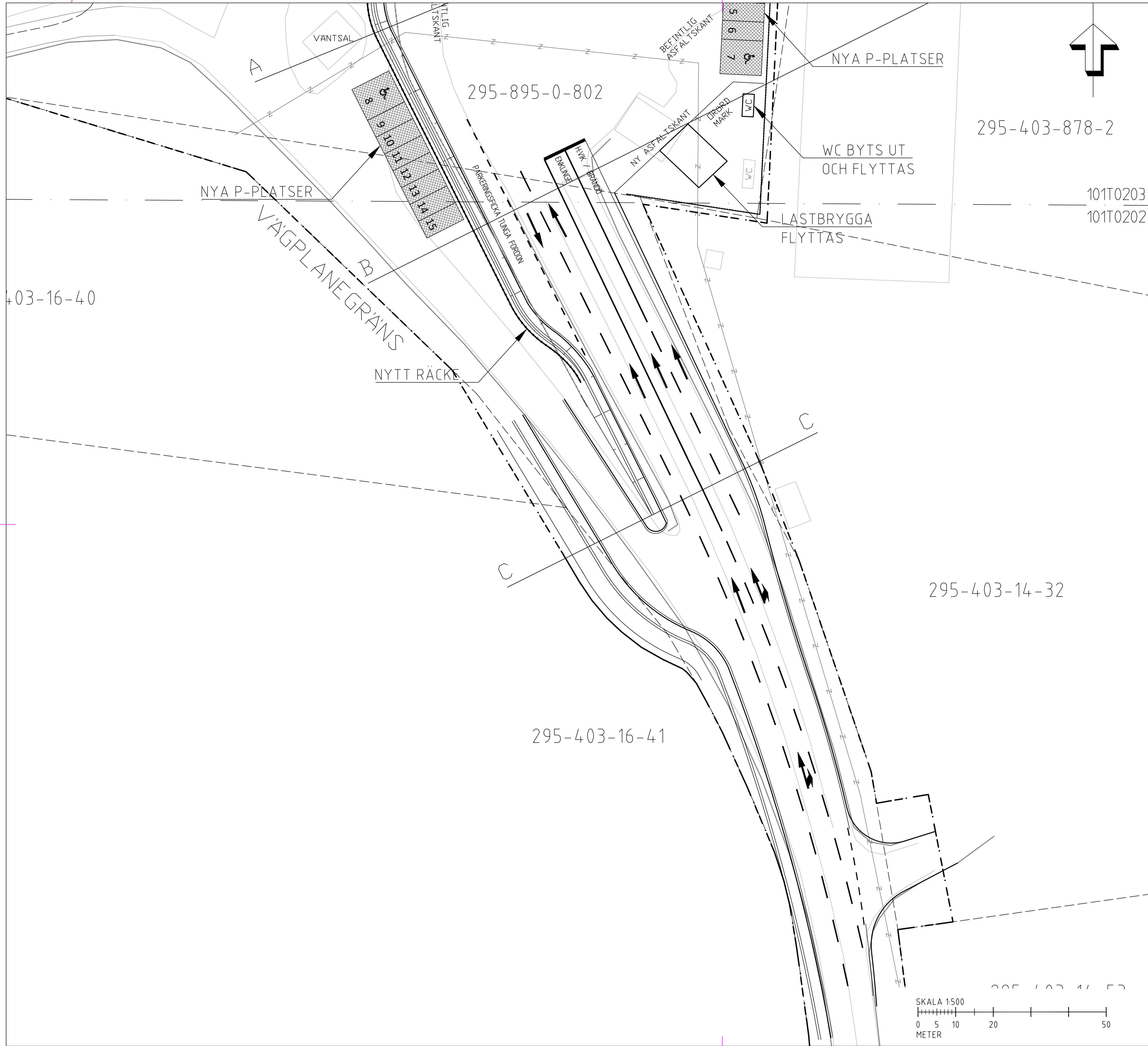
Dokumentnummer / Arbetsnummer
ÅLR2022/1950

Datum
2022.05.20

ALR Ritningsnummer
1801T0201

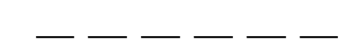
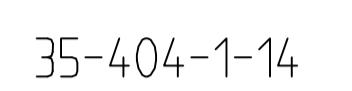

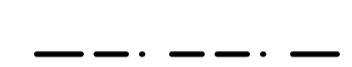

Ritningsstatus
VÄGPLAN

KOORDINATSYSTEM: ETRS-GK20
HÖJDSYSTEM: N2000

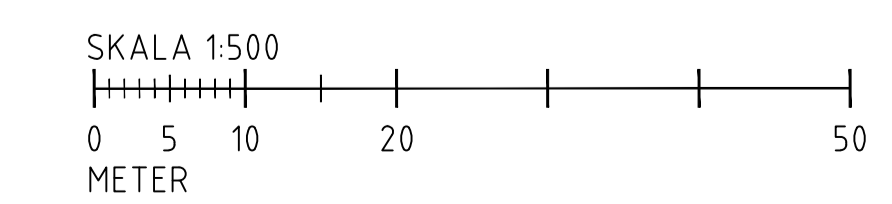
TECKENFÖRKLARING

- Strandlinje
- Rätlinje
- Fastighetsbeteckning
- Ny hamplan
- Vägplane gräns
- Väg räck
- Elledning

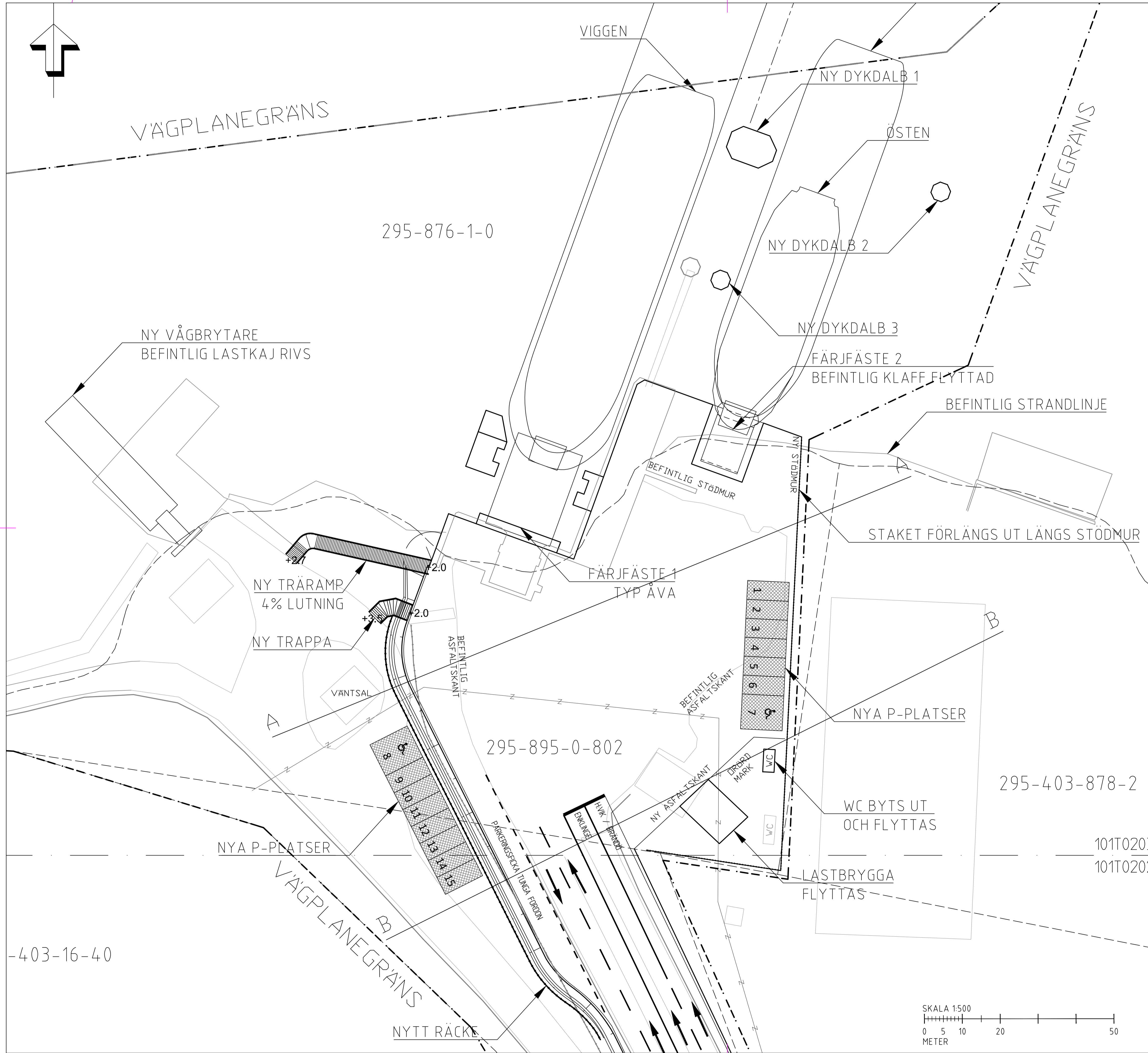
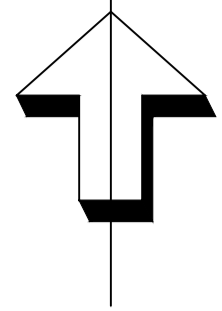
Sektionerna A,B och C framgår på ritning 101T0901

**Ålands
Landskapsregering**
PB 1060, AX-22111 MARIEHAMN
Tel: 018-25000
www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer

Dokumentnummer / Arbetsnummer: ÅLR2022/1950
Datum: 2022.05.20
ALR Rättningsnummer: 1801T0202

BET	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
VÄGPLAN			
KUMLINGE FÄRJFÄSTE			
OM- OCH NYBYGGNAD			
DEAB Konsult Karrbölevägen 16 AX-22150 JÖMALA Tfn +358 405 265 467 www.deab.ax		DEAB KONSULT	
UPPDRAG NR 3005	RITAD/KONSTRUERAD AV G. QVARNSTRÖM		
DATUM 2022.05.20	ANSVARIG D. ENGBLOM	ANSLUTANDE VÄG	
PLANRITNING			
KUMLINGE KOMMUN, ÅLAND			
SKALA 1:500	NUMMER 101T0202	BET	

KOORDINATSYSTEM: ETRS-GK20
HÖJDSYSTEM: N2000

TECKENFÖRKLARING

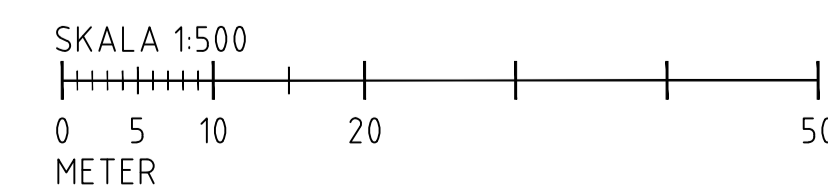
- Strandlinje
- Rätlinje
- 35-404-1-14 Fastighetsbeteckning
- Ny hamnplan
- Vägplane gräns
- Vagräcke
- Elledning

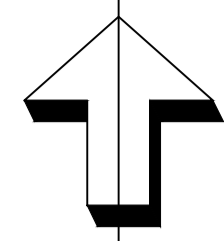
Sektionerna A,B och C framgår på ritning 101T0901

BET	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
VÄGPLAN			
KURLINGE FÄRJFÄSTE OM- OCH NYBYGGNAD			
DEAB Konsult Karrbölevägen 16 AX-22150 JÖMALA Tfn +358 405 265 467 www.deab.ax			
UPPDRAG NR 3005	RITAD/KONSTRUERAD AV G. QVARNSTRÖM	HANDLÄGGARE D. ENGBLÖM	
DATUM 2022.05.20	ANSVARIG D. ENGBLÖM		
HAMNPLAN			
PLANRITNING			
KURLINGE KOMMUN, ÅLAND			
SKALA 1:500	NUMMER 101T0203	BET	

Ålands landskapsregering
PB 1060, AX-22111 MARIEHAMN
Tel: 018-25000
www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer

Dokumentnummer ÅLR2022/1950	Granskat
Datum 2022.05.20	Godkänt
ÅLR Rättningsnummer 1801T0203	
Rättningsstatus VÄGPLAN	

KOORDINATSYSTEM: ETRS-GK20
HÖJDSYSTEM: N2000

TECKENFÖRKLARING

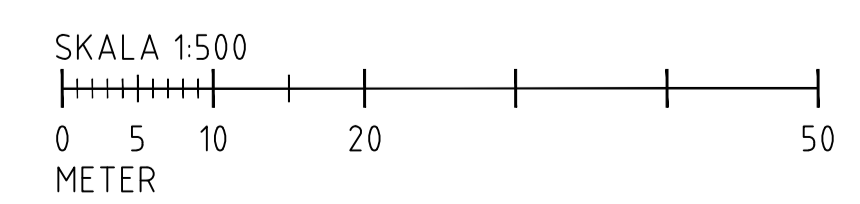
- Strandlinje
- Rätlinje
- 35-404-1-14 Fastighetsbeteckning
- 05 Centrumlinje projekterad väg
- Vägplanegräns
- Vagräcke
- Elledning
- +2,00 NY +HÖJD
- (+2,00) BEFINTLIG +HÖJD

295

295-895-0-802

VÄGPLANEGRÄNS

BET	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

VÄGPLAN KURLINGE FÄRJFÄSTE OM- OCH NYBYGGNAD

DEAB Konsult
Karrbölevägen 16
AX-22150 JÖMALA
Tfn +358 405 265 467
www.deab.ax

UPPDRAG NR 3005	RITAD/KONSTRUERAD AV G. QVARNSTRÖM
Tel: 018-25000	HANDLÄGGARE D. ENGBLOM
www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer	DATUM 2022.05.20
Datenummer / Arbetsnummer ÅLR2022/1950	ANSVARIG D. ENGBLOM
Datum 2022.05.20	Godkänt
ALR Ritningsnummer 1801T0204	
Ritningsstatus VÄGPLAN	

SKALA 1:500	NUMMER 101T0204	BET
----------------	--------------------	-----

DIMENSIONERINGSTABELL HAMNPLAN

NR	BENÄMNING	TJOCKLEK
1	DCC.2411 - ABT	40 mm
2	DCC.2111 - AG	50 mm
3	DCB.312 - Bergkross 0-32	100 mm
4	DCB.212 - Bergkross 0-64	200 mm
5	DCB.12 - Bergkross	300 mm

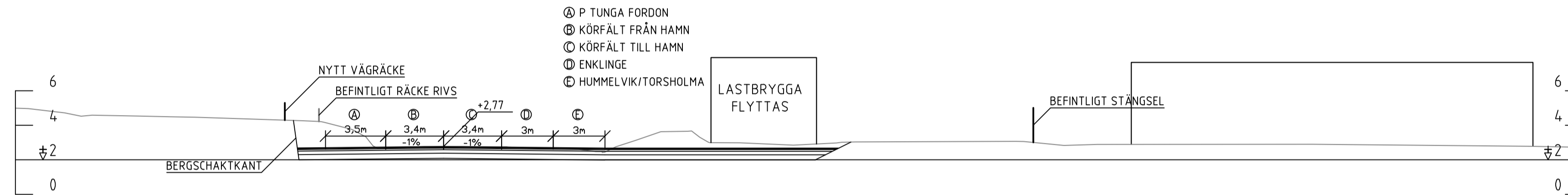
DIMENSIONERINGSTABELL VÄG

NR	BENÄMNING	TJOCKLEK
6	DCC.2415 - MJOG	50 mm
7	DCB.312 - Bergkross 0-32	100 mm
8	DCB.212 - Bergkross 0-64	300 mm

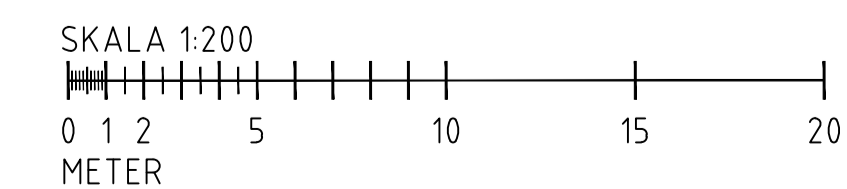
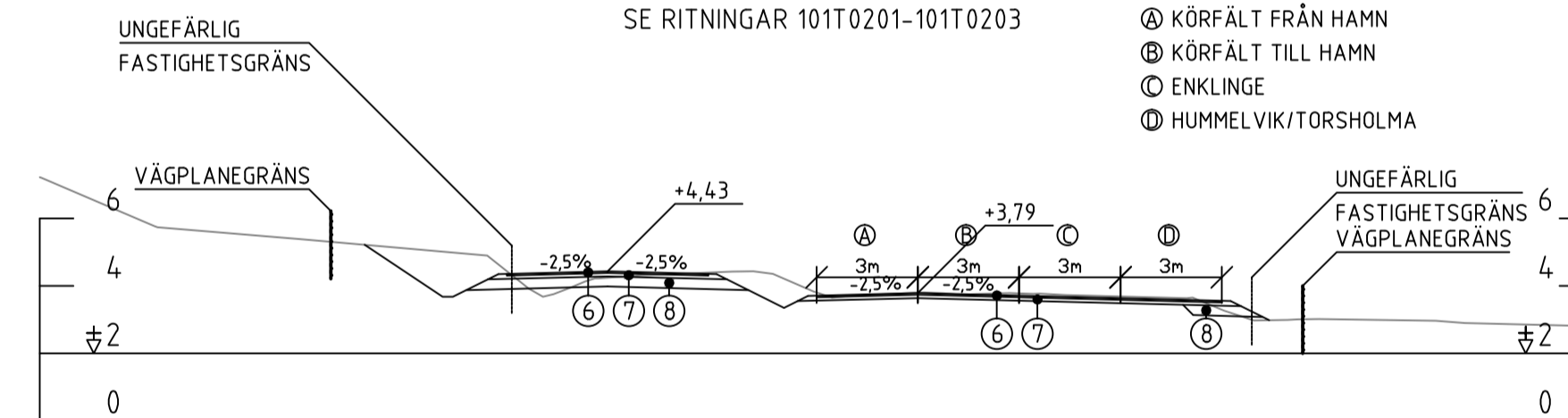
SEKTION A - A
SE RITNINGAR 101T0201-101T0203

SEKTION B - B
SE RITNINGAR 101T0201-101T0203

SEKTION C - C
SE RITNINGAR 101T0201-101T0203

Ålands landskapsregering
PB 1060, AX-22111 MARIEHAMN
Tel: 018-25000
www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer

Dokumentnummer / Arbetsnummer: **ÅLR2022/1950**
Datum: 2022.05.20
ALR Ritningsnummer: 101T0901
Ritningsstatus: **VÄGPLAN**

BET	ÄNDRING AVSER	DATUM	SIGN
VÄGPLAN			
KUMLINGE FÄRJFÄSTE			
OM- OCH NYBYGGNAD			
UPPDRAG NR 3005		RITAD/KONSTRUERAD AV G. QVARNSTRÖM	
DATUM 2022.05.20		ANSVARIG D. ENGBLOM	
TVÄRSEKTIONER			
SEKTION A - A, B - B & C - C			
KUMLINGE KOMMUN, ÅLAND			
SKALA 1:200	NUMMER 101T0901	BET	

B e s v ä r s a n v i s n i n g

Besvärmyndighet

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i det hos högsta förvaltningsdomstolen genom skriftliga besvär. Besvär kan anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar.

Besvärstid

Besvär ska anföras skriftligt inom 30 dagar från att beslutet har delgivits. Närmare information om hur besvärstiden beräknas finns på omstående sida.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter, inklusive uppgifter om hemkommun samt postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till ärendet kan sändas
- det beslut i vilket ändring söks
- redogörelse över till vilka delar ändring söks i beslutet, vilka ändringar som yrkas samt grunderna för yrkandena.

Om ändringssökandens talan förs av dennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person. Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna besvärsskriften.

Bilagor till besvärsskriften

Till besvärsskriften ska fogas:

- det överklagade beslutet, i original eller som kopia,
- intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller annan utredning över när besvärstiden har börjat,
- de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till landskapsregeringen och
- fullmakt för eventuellt ombud, om ombudet inte är en advokat eller ett offentligt rättsbiträde.

Inlämning av besvärsskriften

Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas till högsta förvaltningsdomstolen på adressen Högsta förvaltningsdomstolen, PB 180, 00131 HELSINGFORS, eller elektroniskt på adressen korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi. Besvärsförfarandet kan även i sin helhet skötas elektroniskt via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst, se närmare information om e-tjänsten på adressen www.regeringen.ax/besvar

Avgifter

Rättegångsavgiften till högsta förvaltningsdomstolen är 530 euro. I lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) finns bestämmelser om de fall då avgift inte tas ut. Närmare upplysningar om avgifterna lämnas av högsta förvaltningsdomstolen.

Närmare information om hur besvärstiden beräknas

Besvärsskriften ska inlämnas inom 30 dagar från datumet då mottagaren fått del av beslutet. Då besvärstiden beräknas ska den dag då delgivningen sker inte medräknas. Om den sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdag, första maj, julafton, midsommarafton eller helgfri lördag fortsätter besvärstiden också följande vardag.

Dagen för delgivningen beräknas på följande sätt:

- Offentlig delgivning – Om beslutet har delgivits via offentlig delgivning anses mottagaren ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet publicerades på myndighetens elektroniska anslagstavla.
- Vanlig delgivning – Om beslutet har postats som vanligt brev anses mottagaren ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas.
- Bevislig delgivning – Om beslutet har sänts per post mot mottagningsbevis, framgår datumet för då mottagaren fått del av beslutet av mottagningsbeviset. Om beslutet har överlämnats till mottagaren eller dennes lagliga företrädare eller ombud framgår dagen då mottagaren fått del av beslutet av det skriftliga bevis som upprättats över delgivningen.
- Mellanhandsdelgivning – Om beslutet inte har lämnats direkt till mottagaren eller dennes lagliga företrädare eller ombud anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset.
- Vanlig elektronisk delgivning – Om beslutet delgivits som ett elektroniskt meddelande anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.
- Bevislig elektronisk delgivning – Om beslutet har delgivits bevisligen genom ett elektroniskt meddelande anses mottagaren ha fått del av beslutet när det har hämtats från den länk som myndigheten anvisat.

Besvärsskriften ska vara inlämnad till högsta förvaltningsdomstolen senast kl. 16.15 på besvärstidens sista dag. Denna tidsfrist gäller även besvär som skickas via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst eller per e-post.